

Europees project ASSISTANCE voor training, tools en situational awareness

Hoe kun je het situatiebewustzijn, ofwel situation awareness, van hulpverleners verbeteren bij grote en complexe incidenten als natuurbranden, terroristische aanslagen en industriële incidenten? Hoe kun je daarbij drones, sensoren en robots inzetten? En hoe kun je hulpverleners met trainingsmethoden als virtual reality, mixed reality en augmented reality beter voorbereiden op complexe situaties? Deze vragen staan centraal in het Europese project ASSISTANCE, waarin het IFV, TNO, en de Gezamenlijke Brandweer samenwerken met partners uit Frankrijk, Italië, Polen, Spanje, Turkije, Zweden en Zwitserland.

DOOR JILDOU VISSER

FOTOGRAFIE GINOPRESS

De naam van het Europese project ASSISTANCE staat voor Adapted Situation Awareness tools and tailored training scenarios for increasing capabilities and enhancing the protection of first responders. In Nederland worden twee onderdelen van het project uitgevoerd. Het IFV doet onderzoek naar trainingsmethoden die door hulpverleners in Europa worden gebruikt en draagt bij aan een Europees netwerk van digitale trainingsmiddelen. Daarnaast ontwikkelt het IFV oefenscenario's voor het trainingsprogramma dat door de Turkse collega's wordt ontwikkeld. Een ander onderdeel van ASSISTANCE wordt uitgevoerd door TNO in samenwerking met de Gezamenlijke Brandweer. TNO ontwikkelt een model waarmee voorspeld kan worden hoe gevaarlijke stoffen zich in de lucht verspreiden tijdens industriële incidenten en welke maatregelen genomen moeten worden om de gezondheid van burgers en incidentbestrijders te beschermen. Het model en de computervisualisaties worden door de Gezamenlijke Brandweer in de praktijk getest. Het project is vorig jaar gestart en loopt nog tot en met april 2022.

VAKBEKWAAMHEID

Voor het IFV ligt de focus in ASSISTANCE op het vergroten van het situatiebewustzijn in complexe situaties. In eerste instantie heeft de Brandweeracademie van het IFV hiervoor onderzocht welke trainingsmiddelen al bij de Europese partners in gebruik zijn en wat het effect ervan is. 'Hierin zien we duidelijk dat hulpverleners weinig leren van uitgebreide handleidingen of protocollen. Ze werken het liefst hands on en hebben een sterke voorkeur voor het vergroten van de kennis en vaardigheden met behulp van realistische scenario's. Eigenlijk bevestigt dit wat we al wel wisten', begint projectleider Eric Didderen van de Brandweeracademie. 'Daarnaast hebben hulpverleners een sterke voorkeur voor e-learning en digitale simulaties, zodat ze

in hun eigen tijd en op een zelfgekozen plaats kunnen oefenen.' Hoe effectief de verschillende digitale trainingsmethoden zijn is volgens Didderen lastig te zeggen. 'Geen enkel incident is hetzelfde, dat maakt de effectiviteit in cijfers lastig wetenschappelijk te bewijzen.'

'HULPVERLENERS HEBBEN EEN STERKE VOORKEUR VOOR E-LEARNING EN DIGITALE SIMULATIES'

Op basis van de onderzoeksresultaten ontwikkelt het IFV samen met enkele partners een trainingsprogramma. 'Daar gaan wij dan weer de oefenscenario's voor schrijven', aldus Didderen. 'De resultaten van de verschillende stappen worden in drie praktijkdemonstraties aan alle andere deelnemende Europese partners getoond. Zo blijven we ook van elkaar op de hoogte waar we mee bezig zijn.' Uiteindelijk moet er volgens de projectleider na drie jaar een netwerk van digitale trainingsmiddelen zijn waarmee de hulpverleningsdiensten van de verschillende deelnemende landen kunnen oefenen. 'Iedereen kan de scenario's die wij dan hebben geschreven aanvullen met nieuwe scenario's. Alle scenario's die in het programma komen, zijn ook bruikbaar voor alle deelnemers. Zo kunnen we elkaar versterken.'

'DE GESCHREVEN SCENARIO'S WORDEN INTERNATIONAAL GEDEELD EN AANGEVULD'

Als het gaat om het onderwijs is ASSISTANCE een van de eerste Europese projecten waar het IFV aan meewerkt. 'In de toekomst

Met het model dat TNO ontwikkelt kan worden voorspeld hoe rookwolken zich ontwikkelen en voor welk effectgebied dit gevolgen heeft.

willen we vanuit de Brandweeracademie graag meer samenwerken met andere nationale onderwijs- en onderzoeksinstituten. We kunnen ontzettend veel van elkaar leren', begint projectleider Eric Dideren van de Brandweeracademie. 'Binnen een project als ASSISTANCE leer je elkaar snel goed kennen. Bovendien zie je snel genoeg welke partners echt van meerwaarde voor ons zijn.'

VERSPREIDING GEVAARLIJKE STOFFEN

Verschillende Europese partners houden zich binnen ASSISTANCE bezig met het verhogen van het situatiebewustzijn van de hulpverleners. Binnen dit deel onderzoekt TNO hoe ze de verspreiding van gevaarlijke stoffen in de lucht kunnen modelleren en visualiseren. 'In eerste instantie zijn we aan de hand van interviews met brandweerlieden van de Gezamenlijke Brandweer hun behoefte gaan inventariseren. Wie wil welke informatie op welk moment ontvangen? Dan zie je dat de verschillende rollen ook een verschillende informatiebehoefte hebben', begint Tina Mioch van TNO.

'HET MODEL WORDT TIJDENS EEN INCIDENT CONTINU AUTOMATISCH AANGEVULD'

Daarnaast brengt TNO de kennis en informatie die er al is over gassen, zoals de toxiciteit, de ontvlambaarheid en de verspreiding ervan in kaart. 'Met behulp van die informatie gaan we een

model maken waarmee we kunnen voorspellen hoe de gaswolk zich ontwikkelt in de huidige (weers)omstandigheden en in welke gebieden personen mogelijk gevaar gaan lopen. Het is de bedoeling dat officieren op straat straks realtime die informatie kunnen inzien', aldus Mioch.

'OP DEZE MANIER KUNNEN WE BIJ INCIDENTEN ONS VOORDEEL DOEN MET DE OPERATIONELE INFORMATIE UIT HET MODEL'

Het model wordt tijdens een incident continu automatisch aangevuld met actuele informatie uit verschillende bronnen. 'Daarbij kun je denken aan de weersgegevens van het KNMI, maar ook aan meetgegevens van drones met sensoren. We zijn al een heel eind en hopen in de zomer de eerste testen met de Gezamenlijke Brandweer te kunnen doen. Op basis van die ervaring kunnen we het model dan verder bijstellen en uitbouwen.' 'Het is fijn dat we al in een vroeg stadium worden betrokken', reageert Robbert Heinecke van de Gezamenlijke Brandweer. 'Op deze manier sluit het eindproduct straks ook echt aan bij onze behoefte en kunnen we bij incidenten ons voordeel doen met de operationele informatie die het model ons geeft.'

Mioch verwacht de tool begin volgend jaar klaar te hebben. 'De grote evaluatie van ons onderdeel is in de zomer volgend jaar. Daarna is de tool ook te gebruiken voor andere regio's en korpsen uit andere landen.' ■